

Mænd, arbejdsmiljø og sikkerhed

Claus D. Hansen, sociolog
Center for Maskulinitetsforskning,
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, Aalborg Universitet
Oplæg v.
Ergonomiseminar 2016
Middelfart

LIDT OM MÆND, KØN OG MASKULINITET(ER)

Mænd og køn

Simone de Beauvoir:

'Man fødes ikke som mand, men bliver det.'

Sex = *'biologisk' køn*

Gender = *'socialt køn'*, dvs. aspekter såsom roller, normer og forventninger forbundet med at være hhv. mand og kvinde.

Fokus på det sociale køn – køn som noget man kontinuerligt *gør* ('doing gender')

Kvinder er mere ...

15. SEP. 2015 KL. 09.27 | OPDATERET 15. SEP. 2015 KL. 11.49

Kvinder er mere religiøse end mænd

En ny undersøgelse viser, at flere kvinder end mænd betegner sig selv som troende. Kan skyldes samfundets syn på køn, siger kønsforsker.

Flere kvinder end mænd er troende, går til gudstjeneste, mediterer og tror på spøgelse. Det viser en ny undersøgelse foretaget af YouGov for DR i samarbejde med Center for Samtidsreligion ved Aarhus Universitet. (© Colourbox)

Tro det eller ej: Kvinder er bedre bilister end mænd

Ifølge en ny undersøgelse begår kvinder færre fejl end mænd, der sidder bag et bilrat

Samfund

15. maj 2015 - kl. 16:44

71

Kommentarer

42994

Del

6

Del

Mail

Stiftstidende Aarhus

meneske altid v. loven, hvis man i tjener et højere f. man skal være k.

FORSIDE | SPORT | KULTUR | ERHVERV | LIVSSTIL | DEBAT | NAVNE | FOTO | VIDEO | SPIL | TJENESTER

»De fleste kvinder er økonomiske analfabeter«

Et stort antal kvinder går glip af store gevinster, fordi de ikke interesserer sig nok for at forhandle deres bankforhold, mener partner i MyBanker.

DEL ARTIKLEN

Print Mail

Af Esben Vest Jensen, BNB
Fredag den 24. juli 2015, 10:25

Danske kvinder - og især singler - kan opnå kæmpe gevinster, hvis de interesserer sig mere for at forhandle vilkår med deres banker.

Det skriver Jyllands-Posten fredag.

Det er partner i MyBanker, der lever af at sammenligne banker og bankunders forhold, John Norden. der mener. at 840.000 kvinder

Kvinder er ifølge MyBanker at for dårlige til at forbedre bankvilkår, men de kan spare mange penge.

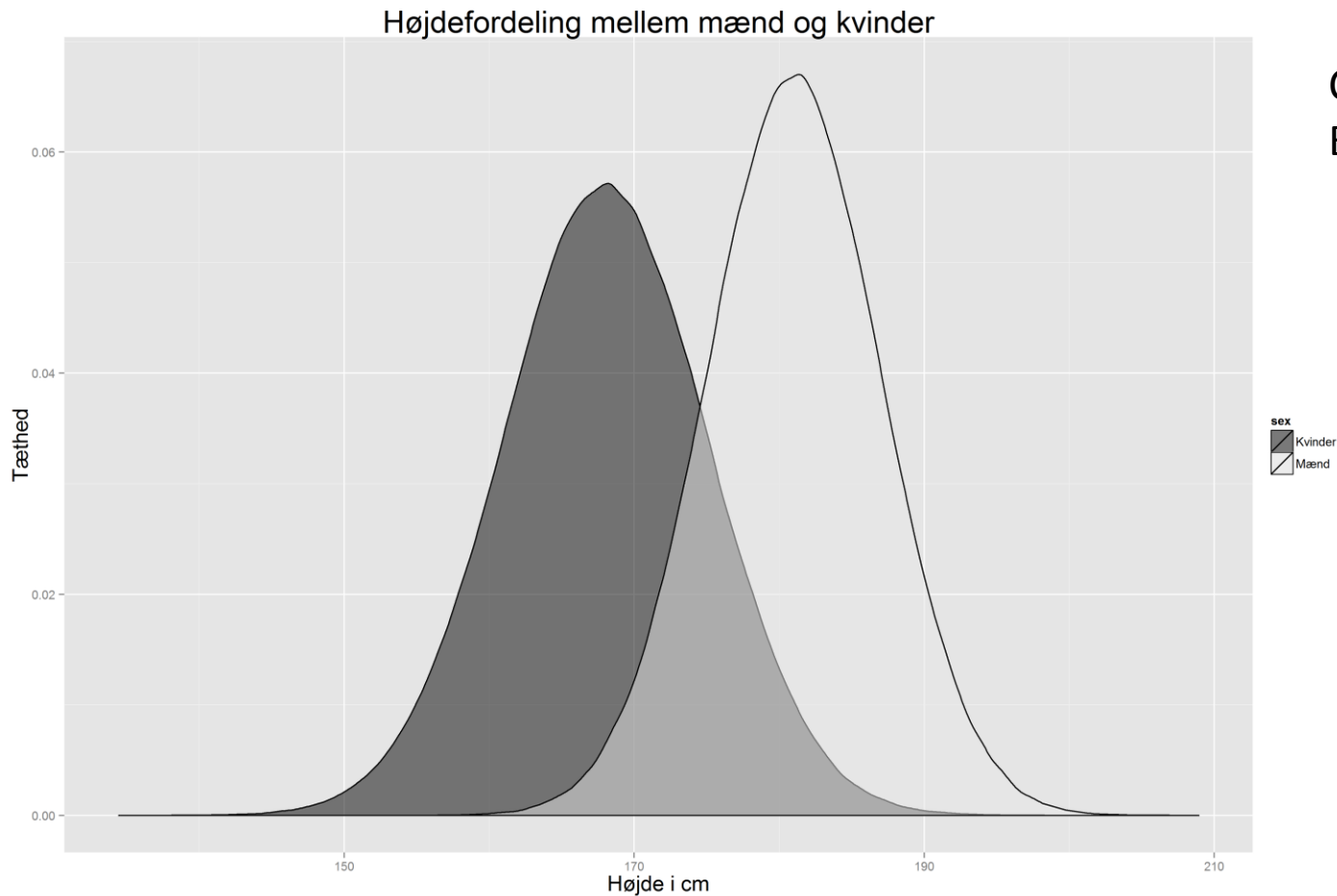
Forskning i kønsforskelle ('sex differences')

Sex-differences research -> mainstream i massemedierne, men også i visse videnskabelige discipliner f.eks. dele af psykologien

Problemet med sex-differences approach er, at der meget ofte kun er meget lille forskel mellem mænd og kvinder, men at der derimod er langt større forskelle *internt i gruppen* af hhv. mænd og kvinder.

Understøtter stereotype forskelle mellem mænd og kvinder, som ikke svarer særligt godt til virkelighedens (noget mere komplekse) verden

Højdeforskelle mellem mænd og kvinder

Cohen's D = 1.99
Effect size = 0.7

Hvad er maskulinitet?

Det modsatte af femininitet

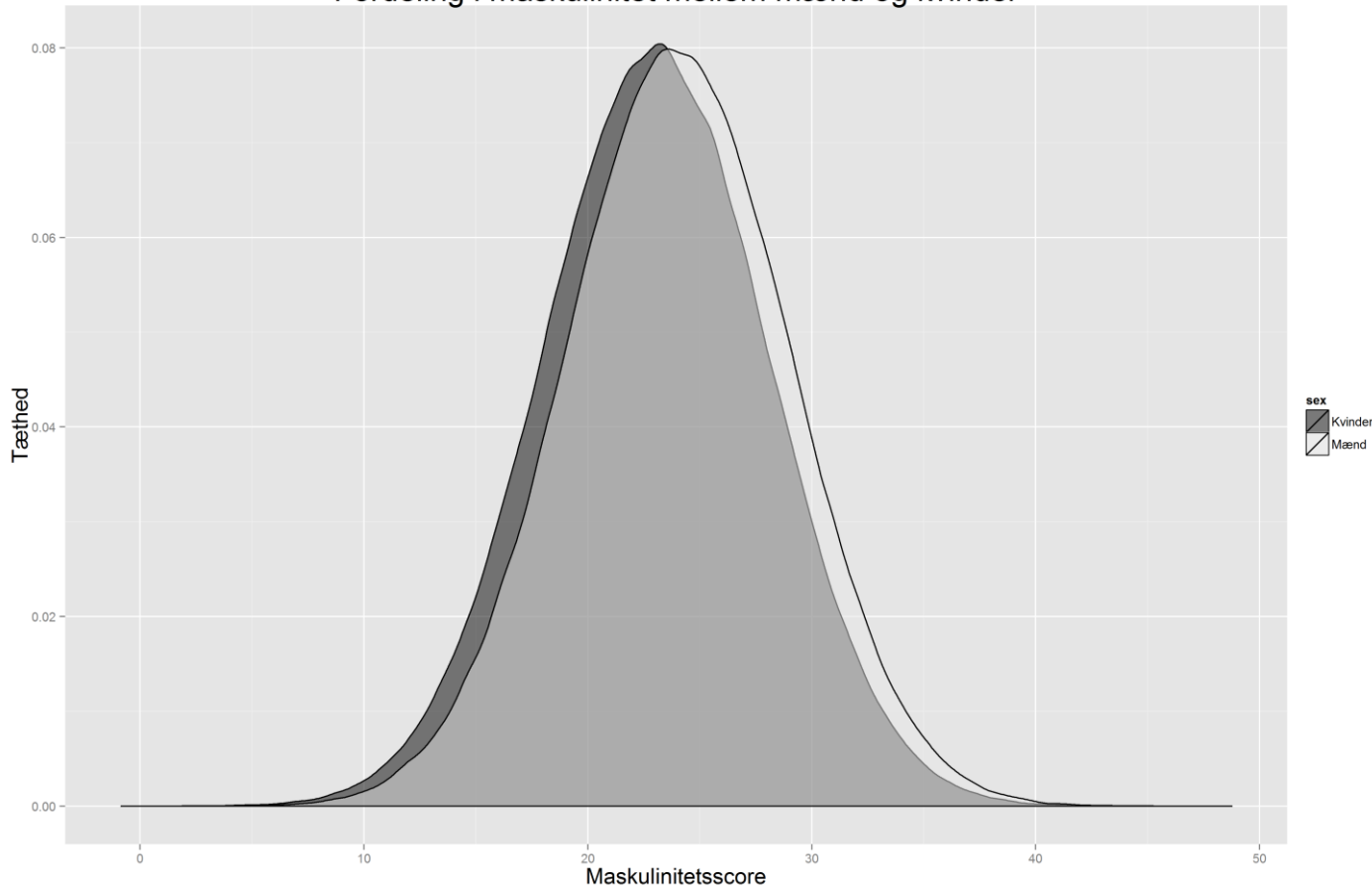
Beskedene, blid og går op i livskvalitet

Selvhævdende, hård og fokuseret på material succes

'Maskulinitetsforskelle' mellem drenge og piger

Fordeling i maskulinitet mellem mænd og kvinder

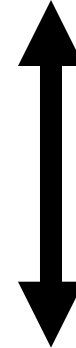
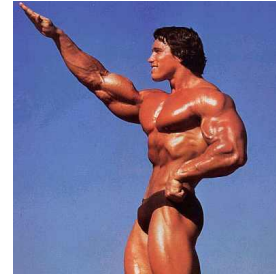

Cohen's D = 0.2
Effect size = 0.1

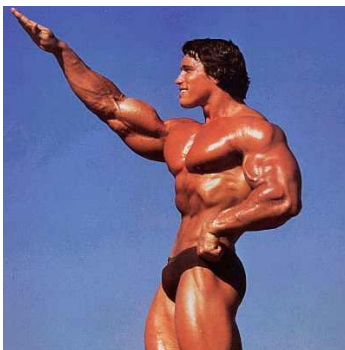
Hvad er maskulinitet?

Adskilte personlighedstræk

Hvad er maskulinitet?

Sociale normer/forventninger, der varierer mellem tid og sted

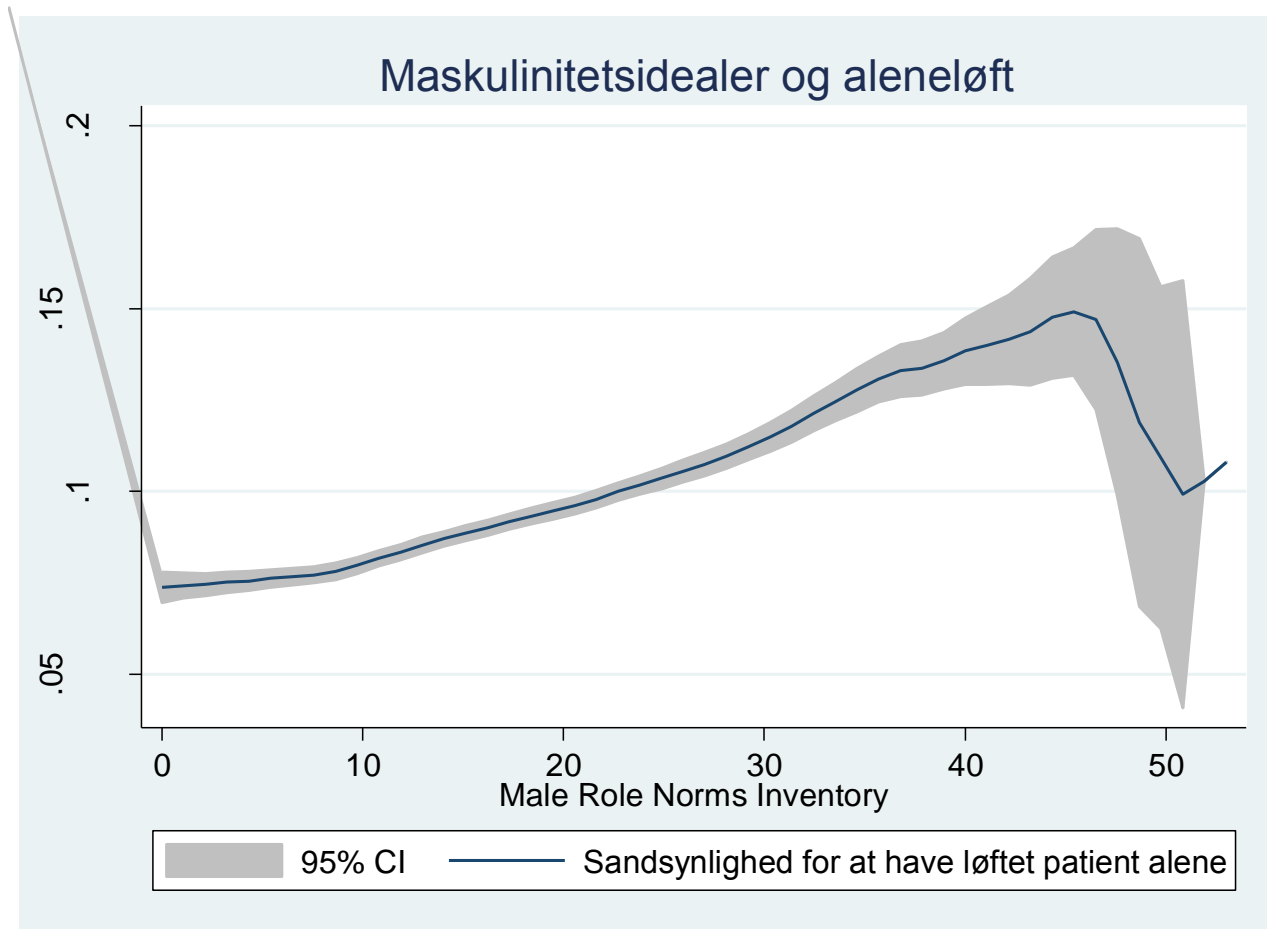

MASKULINITETER OG ARBEJDSULYKKER

Maskulinitet $\approx$ risikotagning

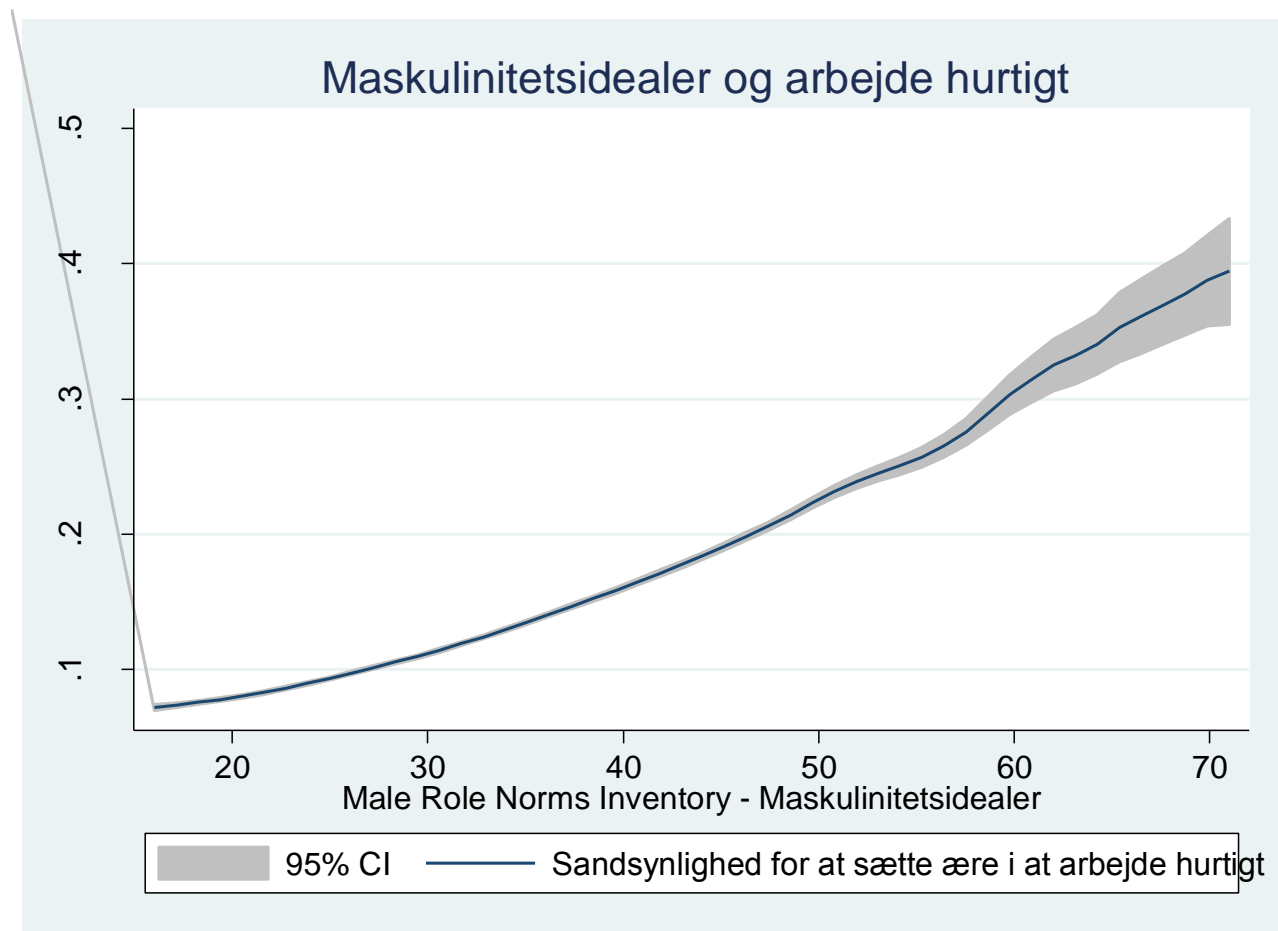
Maskulinitetsidealer og aleneløft (ambulancereddere)

Sandsynligheden for *aleneløft* er lavest for de der er mest uenige i de traditionelle maskulinitetsidealer – i denne gruppe rapporterer 6% at have løftet alene.

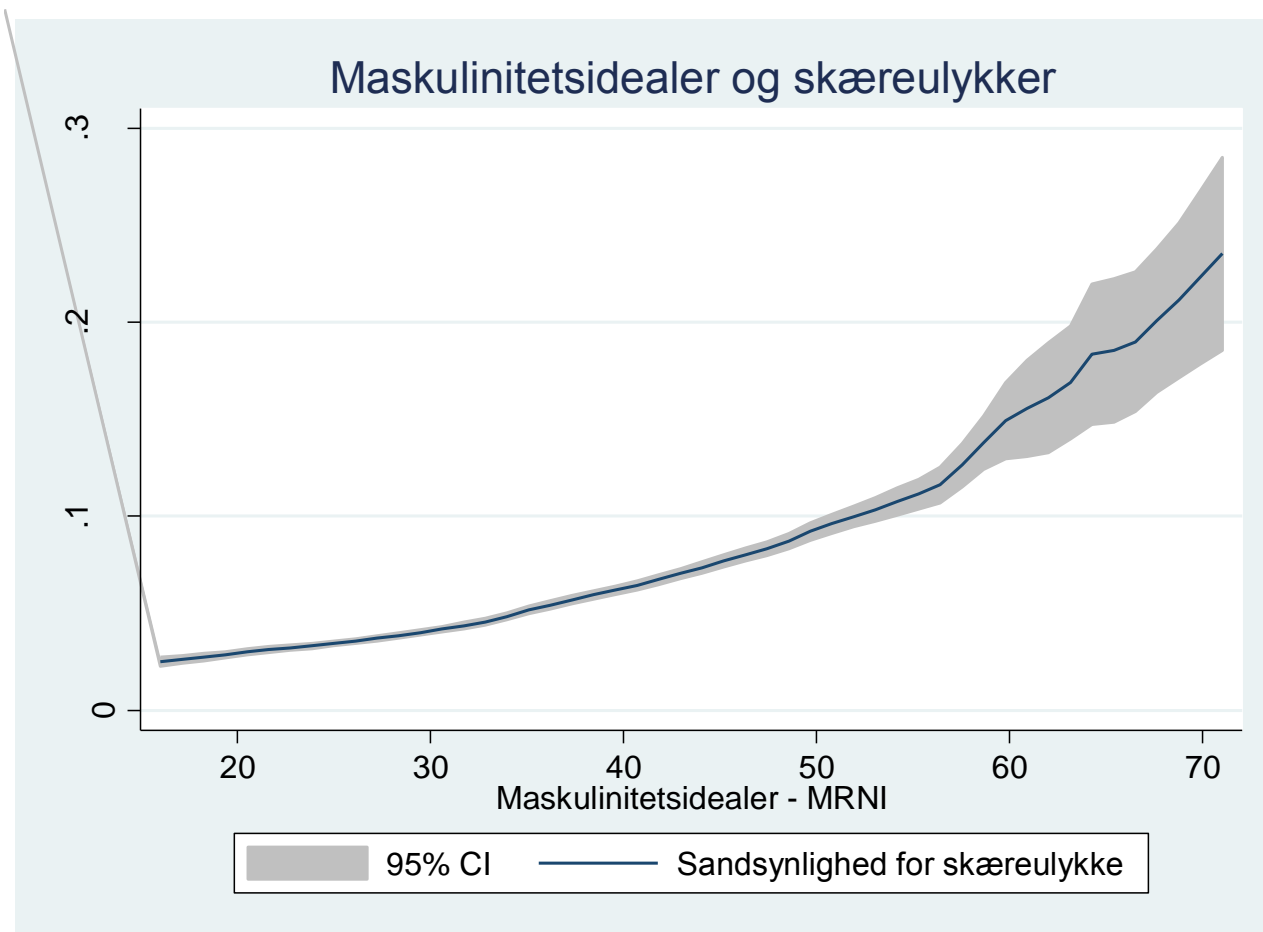
For dem der scorer over den 95. percentil på MRNI har 17% løftet alene.

Maskulinitetsidealer og arbejde hurtigt (slagteriarbejdere)

Sandsynligheden for at sætte en ære i at arbejde hurtigere end kollegaerne stiger støt i takt med mere traditionelle maskulinitetsidealer.

Maskulinitetsidealer og skæreulykker (slagteriarbejdere)

Sandsynligheden for at komme ud for en *skæreulykke* stiger også i takt med mere traditionelle maskulinitetsidealer.

Hvilken sammenhæng er der mellem maskuliniteter og ulykker?

Tage risici

Vise styrke

Arbejde hurtigt

Være selvstændig

Stå fast og være konfronterende/aggressiv

MASKULINITETER I ET FOREBYGGELSESPERSPEKTIV

Maskuliniteter og forebyggelsesmuligheder

Individuelle faktorer

Kontekstuelle faktorer (på arbejdspladsen)

Faktorer på makroniveau

Rollemodeller

Det er ikke ligegyldigt, hvem afsenderen af et nyt forebyggelsestiltag er, og budskabets legitimitet kan svækkes, hvis vedkommende ikke opfattes som tilstrækkelig maskulin.

Minearbejdere -> fysioterapeut vs. vægtløfter

Nye måder at være mand på

I forbindelse med sikkerhedstiltag, der måske problematiserer traditionelle maskuline dyder (som f.eks. at være stærk), skal man være opmærksom på at 'tilbyde' mændene andre acceptable måder at vise deres mandighed på. Man skal sammentænke idealet om sikkerhed med andre grundlæggende maskuline og faglige idealer om det at være 'en arbejdende mand' og på den måde stille alternative manderoller til rådighed.

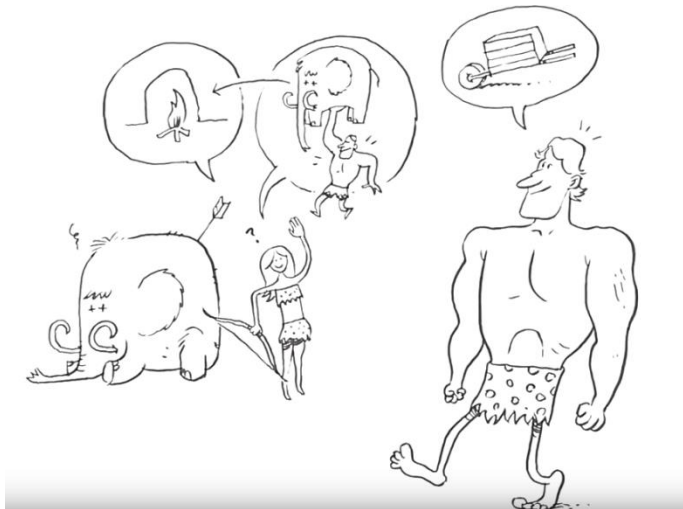
Fiskere og nye teknologiske arbejdsredskaber

Omgivelsernes pres

Arbejdsmiljøorganisationen skal huske på, at sikkerhedsregler i ikke alene skal håndteres internt på virksomhedsniveau. Reglerne må også kommunikeres klart til kunder og samarbejdspartnere, så det ikke bliver den enkelte medarbejder, der i konkrete arbejdssituationer skal håndtere dilemmaet mellem sikkerhed og efterlevelse af kunders/samarbejdspartneres forventninger.

Ambulancereddere -> sygeplejerskens forventning om 'stærke mænd'

Køn og arbejdsmiljø i andre brancher

Bygge og anlægsbranchen ->

- Akkordsystem og sjak
- ‘Naturliggørelse’ af smerter og ulykker

Hvad med kvinder, femininitet(er) og arbejdsmiljø?

Andre arbejdsmiljøproblematikker end ulykker, som er relevante i en kønsoptik?

Tak for opmærksomheden / præsentationen kan
downloades på

<http://personprofil.aau.dk/profil/103392>

